тызэкъотмэ — тылъэш!

ГЪУБДЖ

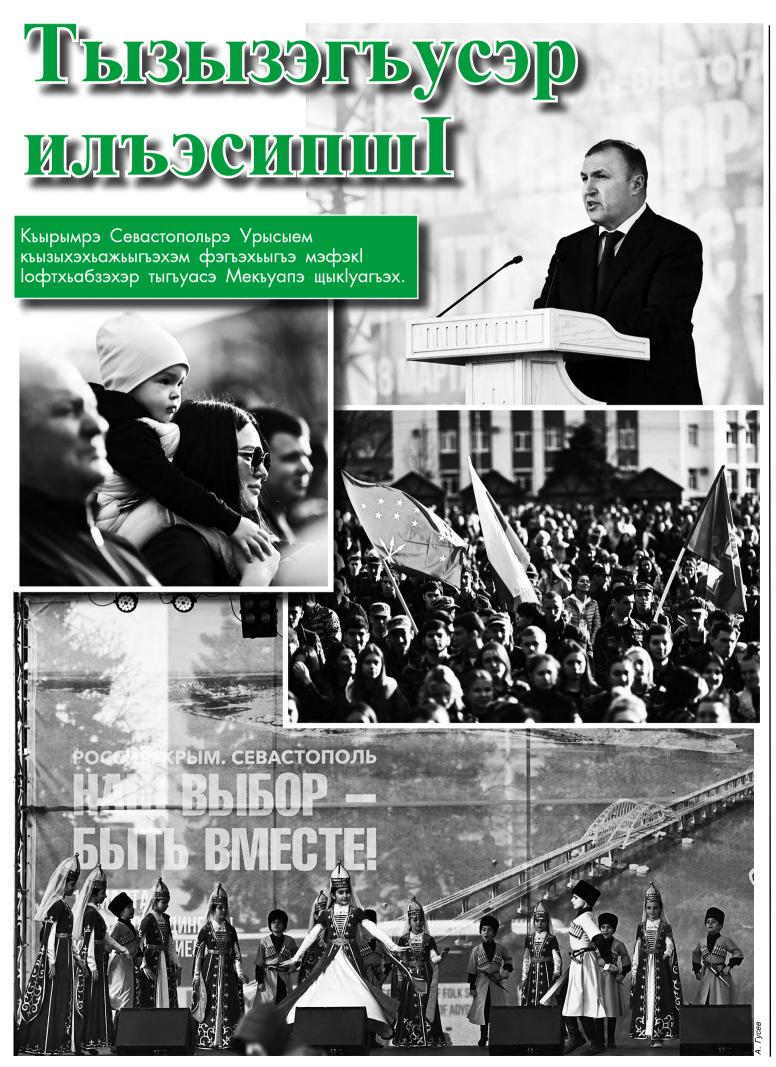
ГЪЭТХАПЭМ и 19 осэ гъэнэфагъэ иіэп

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU
тихъытыу нэкlубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Хэдзынхэм язэфэхьысыжьхэмкІэ

Адыгеим и ЛІышъхьэу Къумпіыл Муратрэ АР-м хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Сэмэгу Нурбыйрэ тыгъуасэ зэдыряіэгьэ зэіукіэгъум УФ-м и Президент ихэдзын кіэухэу фэхъугъэхэм щатегущыіагъэх. УФ-м и Президентэу Владимир Путиным пэрытныгъэр ыіыгъ, республикэм ихэдзакіохэм япроцент 90,18-мэ амакъэ ащ фатыгъ.

Адыгеим хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие къызэритыгъэмкіэ, хабзэм диштэу хэдзын Іофтхьабзэхэр республикэм щызэхащагъэхэу алъытагъ. Зэрэрахъухьэгъагъэм тетэу хэдзынхэр кіуагъэх, хэдзакіохэр чанэу хэдзыпіэхэм къякіоліагъэх. Пстэумкіи хэдзэкіо 292788-рэ (процент 84,76-рэ) мэкъэтыным хэлэжьагъ.

Адыгеим хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэ къызэријуагъэмкіэ, республикэм ис нэбгырэ мин 264-м ехъумэ (хэдзакіохэм япроцент 90,18-мэ) амакъэ Владимир Путиным фатыгъ. КПРФ-м ыціэкіэ кандидатэу Николай Харитоновым ятіонэрэ чіыпіэр ыубытыгъ, хэдзакіохэм япроценти 3,68-мэ ащ дырагъэштагъ. ЛДПР-м ыціэкіэ кандидатэу Леонид Слуцкэм пае Адыгеим ихэдзакіохэм япроценти 2,70-мэ, партиеу «Новые люди» ыціэкіэ кандидатэу Владислав Даванковым пае хэдзакіохэм япроценти 2,20-мэ амакъэ атыгъ.

Сэмэгу Нурбый къызэриlуагъэмкlэ, гъэтхапэм и 15 — 17-м Адыгеим хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие тхьаусыхэ тхылъхэр къыlэкlэхьагъэхэп. Республикэм ихэбзэ къулыкъухэр яlэпыlэгъухэу зыфэехэ кандидатурэр къыхахынымкlэ ищыкlэгъэ амалхэр щыlагъэх.

УФ-м и Президент ихэдзын шапхьэхэм адиштэу рэхьатэу республикэм зэрэщык кlуагъэр Адыгеим и Ліышъхьэ къыхигъэщыгъ. Къумпіыл Мурат Адыгеим хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие ипащэхэм, иlофышіэхэм, хэдзэкіо комиссиехэм ахэтхэм, хэбзэухъумэкіо къулыкъухэм аlутхэм, хэдзыным изэхэщэн хэлэжьэгъэ пстэуми lофэу зэшlуахыгъэмкіэ зэрафэразэр къыlуагъ.

(Икіэух я 2-рэ нэкіуб. ит).

Гъэтхапэм и 19, 2024-рэ ильэс «Адыгэмакъ»

Хэдзынхэм язэфэхьысыжьхэмкІэ

(ИкІэух).

КъумпІыл Мурат республикэм ихэдзакІохэу чаныгъэ къызхэзыгъэфагъэхэм «тхьашъуегъэпсэу» ариІуагъ, УФ-м и Президент зэрэхадзыгъэмкІэ афэгушІуагъ. Владимир Путиным зэрэхигъэунэфыкІыгьэу, «тэ тызэкъоты зыхъукІэ, хэти тыфэгъэщынэщтэп, тыкъыфызэкІэкІощтэп. Тарихъми ар къегъэшъыпкъэжьы, тапэкІи ащ тетыщт. Тэ зэкІэми тызыунагъу. ЫпэкІэ тылъызыгъэкІуатэхэрэм ар зэу ащыщ».

АР-м и Ліышъхьэ зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, хэдзынхэр Адыгеим зэрэщыкІуагъэхэм къагъэлъэгъуагъ лъэпкъ зэфэшъхьафхэм языкІыныгъэрэ язэкъотныгъэрэ нахь зэрэпытагъэр, УФ-м ипащэу Владимир Путинымрэ

партиеу «Единэ Россиемрэ» курсэу пхыращырэм зэрэдырагъаштэрэр.

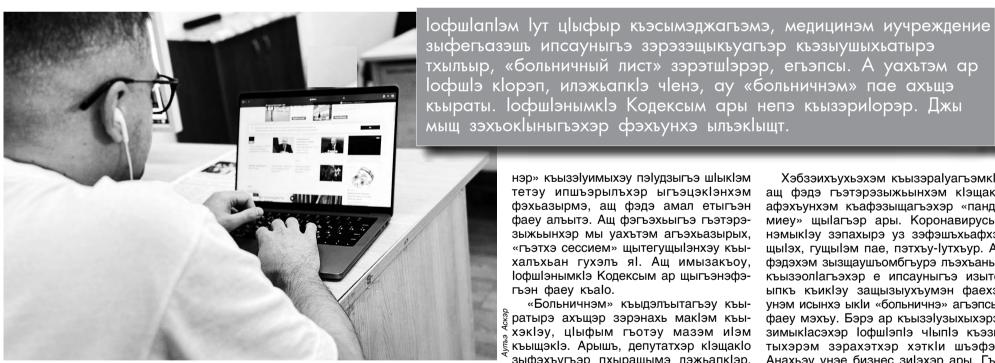
«Владимир Путиныр хэдзын-

хэм зэрашытекІуагъэм къеушыхьаты республикэм исхэм типащи, хэгьэгумрэ ащ ишьолъырхэмрэ хэхъоныгъэ ягъэшІыгъэнымкІэ курсэу пхыращырэми яшъыпкъэу зэрадыра-

гъаштэрэр, лъэпкъ зэфэшъхьафхэр гумэкІыгьоу къыкъокІыхэрэм зыч-зыпчэгъоу зэрапэуцужьыхэрэр. Ащ джыри зэ къегъэшъыпкъэжсы Урысыем исхэм ти Хэгъэгушхо нахь льэш зэрашІырэр, гъэпсын Іофхэм зэрадедгъаштэрэр, ти Президент тыгоуцонышъ, зэхъокІыныгъэу ригъэжьагъэхэр льыдгьэкІотэнэу тызэрэхьазы*рыр,* — къыІуагъ КъумпІыл Мурат. — ХэдзынымкІэ зызэрагьэхъупхъагъэм, Адыгеими, хэгъэгуми ящыІэныгьэ чанэу зэрэхэлажьэхэрэм афэшІ сичІыпІэгъухэм лъэшэу сызэрафэразэр къэсэІо. УФ-м и Президентрэ хэгьэгүм и Правительствэрэ ІэпыІэгьу къытфэхьухэзэ, тиреспубликэ нахь зэтегьэпсыхьагьэ хъунымкІэ, цІыфхэм ящыІэкІэ— псэүкІэ зыкъегъэІэтыгъэнымкІэ ар амалышІу хъу-

ПэІудзыгъэу Іоф ашІэнэу

ащ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм кіэшакіо фэхъугьэх. Іофшіэнымкіэ. со- Кіэ, ціыфэу къэсымэджагьэм «больнич-

УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатхэр циальнэ политикэмкІэ ыкІи ветеранхэм яІофхэмкІэ Комитетым къызэритыгъэм-

нэр» къызэlуимыхэу пэlудзыгъэ шlыкlэм тетэу ипшъэрылъхэр ыгъэцэкІэнхэм фэхьазырмэ, ащ фэдэ амал етыгъэн фаеу алъытэ. Ащ фэгъэхьыгъэ гъэтэрэзыжьынхэр мы уахътэм агъэхьазырых, «гъэтхэ сессием» щытегущыІэнхэу къыхалъхьан гухэлъ яІ. Ащ имызакъоу, Іофшіэнымкіэ Кодексым ар щыгьэнэфэгъэн фаеу къаlо.

«Больничнэм» къыдэлъытагъэу къыратырэ ахъщэр зэрэнахь макІэм къыхэкlэу, цlыфым гъотэу мазэм иlэм къыщэкІэ. Арышъ, депутатхэр кІэщакІо зыфэхъугъэр пхыращымэ лэжьапкІэр, ащ имызакъоу, Социальнэ фондым имылъкуи къызэтенэщтых, ІофшІэпІэ чІыпІэ къэзытырэм иІофшІэни къэуцу-

Хэбзэихъухьэхэм къызэраlуагъэмкlэ, ащ фэдэ гъэтэрэзыжьынхэм кіэщакіо афэхъунхэм къафэзыщагъэхэр «пандемиеу» щыlагъэр ары. Коронавирусым нэмыкІзу зэпахырэ уз зэфэшъхьафхэр щыІэх, гущыІэм пае, пэтхъу-Іутхъур. Ащ фэдэхэм зызщаушъомбгъурэ лъэхъаным къызэолІагъэхэр е ипсауныгъэ изытет ыпкъ къикІзу защызыухъумэн фаехэр унэм исынхэ ыкІи «больничнэ» агъэпсын фаеу мэхъу. Бэрэ ар къызэјузыхыхэрэр зимыкіасэхэр Іофшіэпіэ чіыпіэ къэзытыхэрэм зэрахэтхэр хэткіи шъэфэп. Анахьэу унэе бизнес зиІэхэр ары. Гъэтэрызыжыынхэр хэбзэгъэуцугъэм фашІыхэу, ІофшІэнымкІэ Кодексым хагъахьэхэмэ, лъэныкъуитІумкІи федэ хъущт.

Зэнэкьокьу зэхащэ

Журналистикэм ылъэныкъокІэ Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ ишіухьафтын афэгъэшьошэгъэнымкіэ Комиссием изэхэсыгъо щы агъ. Адыгэ Республикэм и Президент 2008-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 30-м ышІыгьэ Указэу N 41-р зытетэу «Журналистикэм ылъэныкъокІэ Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ишІухьафтын ехьылІагъ» зыфиІорэм диштэу 2024-рэ илъэсым журналистикэм ылъэныкъокІэ Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ишІухьафтын афэгъэшъошэгъэным фэгьэхьыгьэ шъхьэихыгьэ зэнэкъокъу зэрэзэхащэрэмкІэ унашъо мыщ щаштагъ.

ЛъэныкъуитІукІэ: гъэзетхэмрэ журналхэмрэ къы-

хаутыгъэхэмкІэ ыкІи теле-, радиокъэтынхэмкІэ шІухьафтыныр афагъэшъошэщт. Журналистикэм ылъэныкъокІэ Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ишІухьафтын афэгъэшъошэгъэнымкІэ Комиссием 2024-рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м къыщегъэжьагъэу шэкІогъум и 1-м нэс журналист Іофшіагьэхэмрэ документхэмрэ ыштэщтых, 2024-рэ илъэсым шэкІогъум и 1-м къыщегъэжьагъэу шэкІогъум и 30-м нэс ахэм ахэплъэщт.

ШІухьафтын зыфэгьэшъошагьэмэ хъунэу къагьэлъэгьорэ Іофшіагьэхэр зэраштэрэмкіэ шапхъэхэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо къулыкъухэм яофициальнэ сайтэу «http://adygheya.ru» зы-

фиlорэм — Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет ираздел — ижъугъотэн шъулъэкlыщт.

Документхэр Комиссием итхьаматэ игуадзэу, Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу А. А. Шъхьэлахъом рахьылІэнхэ фае: къ. Мыекъуапэ, ур. Крестьянскэр, 236, я 49рэ каб., тел.: (8772) 52-36-01, факсыр: (8772) 52-10-16, электрон адресыр: komnac01@yandex.ru.

Тызызэгъусэр илъэсипшІ

(ИкІэух).

Илъэси 10-кlэ узэкlэlэбэжьмэ, Къырым щыпсэухэрэм янахыыбэм тикъэралыгъо къыхэхьажьхэ зэрашlоигъом ишыхьатэу амакъэ атыгъагъ.

Ащ епхыгъэу щытыгъ Лениным ыцІэкІэ щыт гупчэм щыкІогьэ мэфэкІ концертыр. Къырым щыпсэухэрэм зэрадырагъэштагъэм ишыхьатэу Адыгеим ис нэбгырэ мин заулэ Іофтхьабзэм хэлэжьагь. Адыгеим и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, хабзэм ифедеральнэ ыкІи иреспубликэ къулыкъухэм ялІыкІохэр джащ фэдэу ащ хэлэжьагьэх. Къэзэрэугьоигьэхэм апашъхьэ къыщыгущы!эзэ Адыгеим и ЛІышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, Урысыем и Президентэу Владимир Путиным ишІуагъэкІэ Къырымрэ Севастопольрэ ащыпсэухэрэм зытыраубытагъэм дырагъэштагъ, джащ тетэу тарихъ зэфагъэр зыпкъ игъэуцожьыгъэ хъугъэ.

«Тэ икІэрыкІэу тызэхэхьажьыгь, зэгорэм тятэхэмрэ тятэжъхэмрэ зэрашІыгьагьэм фэдэү зэдытие ти Хэгъэгүшхо тыфэлэжьэным ыкІи инеущрэ мафэ зыфэдэщтыр итхъухьаным пае. ЩыІэныгъэм илъэныкъо зэфэшъхьафхэр зыпкъ игъэуцожьыгъэнхэмкІэ ІофшІэнышхо зыщызэшІотхыгьэ ильэсхэр къызэтынэкІыгъэх. Урысыем и Президент, Хэгъэгум и Правительствэ афэлъэкІыщтыр зэкІэ ашІагь Къырымрэ Севастопольрэ амал зэриІэкІэ нахь псынкІзу, яцыхьэ зытелъыжьэу хэхъоныгъэм игьогу *техьанхэм пае»*, — къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Джащ фэдэу ащ анаІэ зэратыраригъэдзагъэмкІэ, хэгъэгум инэмыкІ шъолъырхэм афэдэу Адыгеими хыгъэхъунэныкъом экономикэм, зекІоным, культурэм ыкІи спортым алъэныкъокІэ зэдэлэжьэныгъэ дыриІ.

Донбасс, Запорожскэ ыкІи Херсон хэкухэм ІэпыІэгъоу аратырэм къытегу-

щыІэзэ, республикэм и ЛІышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, Урысыем джыри зэ къыгъэшъыпкъэжьыгъ ифедэхэр къыухъумэнхэм зэрэфэхьазырыр. КъумпІыл Мурат къызэриІуагъэмкІэ, хэгъэгум щыпсэурэ цІыф лъэпкъ зэфэшъхьафхэм языкІыныгъэ ишІуагъэкІэ гумэкІыгъоу, къиныгъоу къыкъокІыхэрэм ицыхьэ зытелъыжьэу тикъэралыгъо апэуцужьын елъэкІы.

Республикэм и Ліышъхьэ анахьэу къыхигъэщыгъэхэм ащыщ непэ Іашэр аlыгъэу Урысыем инеущырэ мафэ икъэухъумэн фэбанэхэрэм хэгъэгум ишъолъырхэм зэрадырагъаштэрэр, ахэм яунагъохэм афэгумэкіых, амалышіухэр арагъэгъотынхэм дэлажьэх.

«Тэ зэкІэми тызыфаер Урысыер къэралыгьо льэшэу, зыкІзу ыкІи пытэу щытыныр ары. Президентэу Владимир Путиным гьогоу пхырищырэм зэрэдырагьаштэрэр тицІыфхэм янахьыбэм амакъэ зэрэфатыгьэмкІэ джыри зэ къагъэшъыпкъэжьыгъ. ЕтІани Къырымрэ

Севастопольрэ Урысыем къызыхэхьажьыгьэхэр ильэси 10 зыщыхъурэм ихэгьэунэфыкІын ар зэрэтефагьэм мэхьэнэ гьэнэфагьэ иІзу щыт», — къыІуагь КъумпІыл Мурат.

Урысыем текІоныгъэр къызэрэдихыщтым, къош лъэпкъхэр пытэу зэрэзэкъоуцощтхэм, тарихъ шІэжьэу зэдыряер къаухъумэным зэрэфэхьазырхэм, культурэм ихэхъоныгъэ дэлэжьэнхэм ыкІи къэралыгъошхом ихэхъоныгъэ нахъ зызэрэрагъзушъомбгъущтым ицыхьэ зэрэтелъыр Адыгеим и ЛІышъхьэ къыхигъэщыгъ.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэри ціыфхэм къафэгушіуагъ. Къэралыгъомрэ обществэмрэ яфедэхэр зыкіи укъуагъэ зэрэмыхъущтхэр къыхигъэщызэ, Адыгеимрэ Урысыемрэ гъэхъэгъакіэхэм къафэкіонэу, ціыфхэм щыіэкіэ-псэукізу яіэр нахьышіу хъунэу ар къафэлъзіуагъ.

Зэхахьэм икіэухым мэфэкі концерт щыіагь, муниципальнэ ыкіи республикэ творческэ куп анахь дэгъухэм орэд къаіуагь, къэшъуагьэх.

AP-м и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу

Зэнэкъокъум хэлэжьэнхэу рагъэблагъэх

ЖьоныгьуакІэм и 9-м ипэгьокІэу творческэ зэнэкьокьум хэлэжьэнхэу Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэр рагьэблагьэх.

СурэтшІыгъэхэм я Дунэе зэнэкъокъоу «Открытка Победы» зыфиІорэм хэлэжьэнхэу ТекІоныгъэм и Музей Адыгеим щыпсэухэрэм къяджэ. Мы илъэсым зэнэкъокъум зэреджагъэхэр — «ЦІыфхэм ялІыхъужъныгъ».

— ТекІоныгьэшхом икьыдэхын зиІахышІу хэзыльхьэгьэ цІыфхэм ясурэтхэр открыткэхэм атешьушІыхьан шьульэкІыщт. Ахэр фронтым хэтыгьэхэм ыкІи тылым Іутыгьэхэм ямызакьоу, заом хэлэжьэгьэ корреспондентхэр ыкІи тхакІохэр, агитбригадэхэм яактерхэр ыкІи ямузыкантхэр, врачхэр, медсестрахэр, колхозым хэтыгьэхэр, рабочхэр, кІэлэегьаджэхэр, музейнэ ІофышІэхэр, нэмыкІхэри. Мыщ хэлажьэхэр эм ежь яунагьо кьикІыгьэ лІыхъужъхэр, ягупсэ еджапІэхэм аІутыгьэхэм е зыщыпсэухэрэм адэсыгьэхэм ащыщ сурэт ашІы-

мэ хъущт, — къытыгъ ТекІоныгъэм и Музей. Зэнэкъокъум зэрэхэлэжьэщтхэмкіэ льэіу тхылъыр мэлыльфэгъум и 15-м нэс жъугъэхьын шъулъэкіыщт. Ащ пае шъузыфэе художественнэ шъуашэм илъэу сурэтыр шъогъэхьазыры (масло, акварель, тушь, карандаш, коллаж, компьютернэ графикэр). Творческэ купкізу ыкіи гупшысэу халъхьагъэм, мэхьанэу иіэм, зыфэдэ щымыіэмэ Іэпэіэсэныгъэу рахьыліагъэм жюрим уасэ фишіыщт.

Зэкіэ Іофшіагьэхэр «виртуальнэ» къэгъэлъэгъоным хагъэхьащтых ыкіи Текіоныгъэм и Музей иофициальнэ сайт къырагъэхьащтых. Интернетыр зыгъэфедэхэрэм агу рихьыгъэ открыткэр къыхахынышъ, электроннэ почтэкіэ ягупсэхэм, яныбджэгъухэм ыкіи яіофшіэгъухэм афагъэхьын алъэкіыщт. Джащ фэдэу зэіухыгъэ мэкъэтыным шъухэлэжьэн амал щыі, ціыфхэм къыхахыгъэ сурэтшіыгъэм «Приз зрительских симпатий» зыфиіорэ шіухьафтыныр фагъэшъошэщт. Осэшіхэм іофшіэгъэ анахь дэгъоу къыхахыщтхэр зипчъагъэкіз гъэнэфагъэу къыдагъэкіыщт мэфэкі открыткэхэм лъапсэ афэхъущтых.

Зэнэкъокъум икіэуххэр жъоныгъуакіэм и 2-м зэфахьысыжыщтых. Ащ хэлэжьэгъэ пстэуми сертификатхэр аратыщтых, анахь дэгъухэр Текіоны—гъэм и Музей рагъэблэгъэнхэшъ, мэфэкі шіыкіэм тетэу щафэгушіощтых, шіухьафтын лъапіэхэр къаратыщтых.

Зэнэкъокъур ТекІоныгъэм и Музей игъусэу зэхэзыщэхэрэр УФ-м зыкъэухъумэжьынымкІэ и Министерств, Юнармиер, дзэ-спорт гупчэу «ДзэкІолІ», «Аргументы недели», тхылътедзапІзу «ЭксмоДетство» зыфиІохэрэр, «ТекІоныгъэм иволонтерхэр».

Къэбарыр нахь игъэкІотыгъэу зэнэкъокъум инэкІубгъо ижъугъотэщт: https://victorymuseum.ru/form/ otkrytka-pobedy-2024/.

Тиунагъо ихабз

Нэхъоир къябэкІ у мэпсэух

«Унагъо умыхъоу къуаджэ ухъущтэп». «Жьы зэрыс унагъом насып , илъ» elo адыгэ гущыІэжьым. Къуаджэу Кощхьаблэ дэс Бзэсэжъхэм ар япхыылГэн плъэкІ́ыщт.

Бзэсэжъ Шыхьамбыйрэ Аминэтрэ яунагьо нэхьойрэ зэгурыІоныгъэрэ илъэу зы щыІэныгъэ гъогу зырыкІохэрэр илъэс 46-рэ хъугъэ. Зэдагъотыгъэ сабыищымэ, пхъорэлъфи 8-мэ япІун-лэжьынкІэ ахэм зи къызтырагъэнагъэп. Лъэпкъ шэнзэхэтыкІэхэм адэмыхынхэу, нахьыжъхэм шъхьэкlафэ афашІынэу ахэр агъэсагъэх.

Непэ Бзэсэжъхэм яунагъо анахь лъытэныгъэ зыфашІэу, зищытхъу языгъа о Кощхьаблэ дэсхэм ащыщ. Зэшъхьэгъусэхэм унэгъо зэгуры ожь агъэпсын зэралъэкІыгъэм къыхэкІэу район гупчэм щыпсэухэрэм къахагъэщы, унэгъо гъэшІуагъэхэм ахалъытэ. Тхьэм къафишІэрэм рыразэхэу, ялъфыгъэхэмрэ япхъорэлъфхэмрэ къятэкъокІыгъэхэу Шыхьамбыйрэ Аминэтрэ дахэу мэпсэух, насыпышІоу залъытэжьы. ТІури пенсием щыІэх нахь мышІэми,

Мыекъуапэ дэт медицинэ училищыр къыухыгъ, илъэсыбэрэ Кощхьэблэ гупчэ сымэджэщым медсестрау Іоф щишіагъ. Унэ зэтегъэпсыхьагъэрэ унэгъо зэгурыІожьрэ зиІэ зэшъхьэгъусэхэр уцуи тІыси амышІэу лэжьагъэх. Зыми ахэм мылъку къафыридзыхыгъэп. АІэшъхьи-

охъуфэ ащылэжьагъ. Аминэт сэнэхьатыр зэрагъэгъотыгъ, ящытхъу арагъаюзэ юф ашіэ, яунагъохэр аІыгъыжьых. Ильэс 46-рэ зэкьотхэу зэ-

дэпсэухэрэ Бзэсэжъ Шыхьамбыйрэ Аминэтрэ 1978-рэ илъэсым псэогъу зэфэхъугъэх. Нэ-Іуасэ зэрэзэфэхъугъэхэр зэшъхьэгъусэхэм ащыгъупшагъэп, непэм фэдэу зэкІэ агу къэкІыжьы. Ахэм къызэрэтфаІотагъэмкІэ, тІури студентхэу Мыекъуапэ нэІуасэ щызэфэхъугъэх. ЯшэнкІэ зэдиштэхэу, а зы гупшысэр яІэу ахэр шІу зэрэлъэгъугъэх. Адыгэхэм хэбзэ дахэу ахэлъым тетэу ныбжьыкІэхэр къызэрэшагьэх. Зэшъхьэгъусэхэм кІэлищ зэдагъотыгъ, ахэр рагъэджагъэх, зэкІэми унагьохэр яІэх. Ахэм къакІэхъухьэжьыгьэ къорэльфхэр тэтэжънэнэжъым ятхъагъох.

«Жъы дэгъу зыдэщымыІэм кІэ дэгъу щыІэп» аІо. Унэгъо зэгурыІожьым акъылыгъэр ыкІи гукІэгъуныгъэр зэрилъапсэр зэшъхьэгъусэхэм ягущыІэ къышыхагъэшы.

– Илъэсыбэхэм къакІоцІ чІыпІэ къинэуи, такъикъ гушІуагьоуи тапэ къикІыгьэр бэ, - къытфеlуатэ Аминэт. *— Ау* сыдигъуи тызэдэ Іужьыщтыгъ. Шъхьэк Іэфыныгъэ зэфыти Іэу тызэдэпсэугъ. Зым гупшысэу иІэр зэхэтхын, ар къызэрэддэхъущтым тІури тызэгъусэу тыфэк юныр тишэныгъ. Амалэу тиІэмкІэ тызэдеІэжьыщтыгъ,

тиунагьо ихахьо нахьыбэ зэрэхъущтым тыпылъыгъ. ЛІым ы Іорэр исыутыжьыгъэп, сэ с Іорэми къедэ lyгъ. Тызэгуры loy, тІэ зэкІэдзагьэу унагьор дгьэпсыгъэ, тылэжьагъ, сабыйхэр зэдэтпІугъэх. Тишэнхэр зэтефагъ, акъылыгъэ тызэфэхъужьыгь. Джары анахь шъхьа Іэр.

- «Перестройкэ» льэхьаным ыуж тисэнэхьаткІэ Іоф тшІэзэ тиунагъокІэ сатыуми тыпыльыгь, — льегьэкіуатэ игущы Выхьамбый. — Хьа-

Т /нагьор пытэныр зэльытыгьэр ны-тыхэр, ахэм

У азыфагу илъ зэфыщытыкІэр ары.

рэльфхэм тызэраде Іэщтым, дахэ горэ зэрят ющтым тыпыль, унэгъо хъызмэтыми тына*l*э тет. Зыпари умышІэу ущысыныр псауныгъэмкІэ дэгъоп.

Ишъхьэгъусэ фэlэзэ дэдэу къэбэртэе къое (щыпслъыкъуай раю) ІэшІу зэрэрихырэм тыщигъэгъозагъ Шыхьамбый. Ежь Аминэт илІакъокІэ Шыхьанчэрыехьаблэ ЗекІогъумэ ащыщ, джыдэдэм игупсэхэр Адыгэкъалэ щэпсэух.

— Аминэт, бжъэдыгъу чІы-

🕻 Жъы дэгъу зыдэщымыІэм кІэ дэгъу щыІэп» alo. Унэгьо зэгуры Гожьым акъылыгъэр ык Ги гук Гэгъуныгъэр зэрилъапсэр зэшъхьэгъусэхэм ягущыІэ къыщыхагъэщы.

шэн зэрафэхъугъэу, зэшъхьэгъусэхэм ашІэн агъоты, шъхьахынагъэр къызтырагъакІорэп. ТІэкІу зэрэбэлэрэгьхэу узхэр къызэрапыпкіэщтхэр ашіэ.

— Унагъор анахь къытпэблэгъэ, щысэ зытетхырэ, гуфэбэныгъэ зыпэдгъохырэ, ш/умрэ дэхагъэмрэ къадэхъунэу тызыфэе цІыфыр ары, — къыІуагъ Шыхьамбый.

Унагъом ипкъэоу Шыхьамбый исэнэхьаткІэ зоотехник, илъэс 30-м кlахьэу Кощхьэблэ районым иадминистрацие мэкъумэщымкІэ и ГъэІорышІапІэ Іоф щишІагъ. Нэужым къуаджэм дэтыгъэ колхозым зоотехникэу. етІанэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм изавхозэу, ыныбжь илъэс 65-рэ тіукіэ къалэжьыгъэмкіэ щыіагъэх, ялъфыгъэхэр пытэу алъэ тырагъэуцуагъэх. «Бын-унэгъо Тужъур гъэ-

бэжъу» alo адыгэхэм. Бзэсэжъ Шыхьамбыйрэ Аминэтрэ уяхъопсэнэу унэгъо дахэ зэдагъэпсыгъ. Ахэм акъоу Руслъан исэнэхьаткІэ юрист, бзэджашІэ--ехинихечи мехения мехения мех нымкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм илъэсыбэрэ Іоф шишіагь. звание иіэу аш къыІукІыжьыгъ, мы уахътэм пшъэдэкІыжьэу ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Южгазэнерджи» зыфијорэм Тут. Япшъашъэхэу Рузанэрэ Зуретрэ кІэлэегьэджэ

лыгъу дгъэжъагъэ, хатэр длэжьыгьэ, помидор тщагьэ. Хэбзэ Іофшіэным уіут къодыекіэ унагьор пІыгьыныр а льэхьаным къиныгъ, сабыйхэр ебгъэджэнхэ фэягь, зэкІэми апшъэрэ гъэсэныгъэ зэрядгъэгъотыщтым тыпыльыгь. Узэгурыюжьэу, пІэ зэкІэдзагьэу узэдэпсэу хъумэ, ІофшІэным зыпари къин хэлъэп.

Шыхьамбый илъэс 72-рэ, Аминэт илъэс 66-рэ аныбжь. Джыри ахэм кІочІэ дэгъу яІ.

— Джы къызнэсыгъэми «нэбгыритlуми жъы тыхъугъ» тloy тыт/ысыжырэп, — къылъыпедзэ игущы З Аминэт. — Сыда піомэ, тикіалэхэм, типхъо-

налъэ укъик и къэбэртэе чылагъом ущыпсэунэу укъэк Іуагъ. Абзэ ыкІи яшэн-гъэпсыкІэхэр къыпшІокъиныгъэхэба? — сеупчІы ащ.

– Зымафи къысшІокъиныгьэп. Къэбэртэябзэр сыгу рихьыщтыгь, сынатІэ зэрэхъущтыр арыщтын. Джащ фэдэу къэбэртэе къуаер льэшэу сикlас, «насып» зыфаюрэр джары, щхызэ къею Аминэт.

— Пенсием сыкІvи сызэтІысыжьым, чэм лъэпкъ дэгъуит ly *зэзгъэуlугъэ,* — **лъегъэкlуатэ игущыіэ Шыхьамбый.** — Непэ къызнэсыгъэми Аминэт чэмыр ещы, цІыфхэр къыкІэлъэІузэ къуаер афырехы. Тиунагъок Іэ

сатыушІыным тесагь, ащ ахь- тагьэсагь, адыгэгьэшхо къытщэу къык ак юрэмк і эпхъорэльфхэм тадэІэпыІэ.

- Илъэсэу къызэтынэкІыгъэхэм сафызэплъэкІыжьмэ, насыпышІоу зысэльытэжьы, игущыіэ лъегъэкіуатэ Аминэт.
- Хэтрэ бзылъфыгъи ыгукІэ зызфищэирэр иунагьо рэхьатныгъэ илъэу, илъфыгъэхэм шъхьэк Іэфэныгъэ къафаш Іэу ыпІунхэр ары. Тиунагъо ащ фэдэу сэлъытэ ыкІи ащ сегъэгушхо.
- Унагьо пэпчъ хэбзэ гъэнэфагъэ илъ. ШъуиунагъокІэ ащ фэдэу сыда къыхэжъугъэщын шъулъэкІыштыр?
- Адыгагъэм тетэу упсэумэ унагъом нэхъой ыкІи нэмыс илъыщт. Пщыр зыдэщысым нысэр къэтІысэу къыпхэгущыІэ хъумэ ащ зыпари шІу къыкІэкІощтэп, ар тиунагъо илъ хабзэм зыпарэкІи диштэрэп. Тхьэм ишыкуркІэ тинасып къыхьи, къытхэхьэгьэ нысэ ціыкіум, Тыумэ япхъу, шэн гъэтІылъыгъэ хэлъ. СикІалэрэ синысэрэ сабыиплІ зэдагьотыгь, пшъэшъищрэ зы шъэожъые ціыкіурэ. Нысэр декрет ужым Іофшіапіэ Іудгъэхьажьыгъэу илъэсрэ мэзибгъурэ зыныбжь шъэожъые цІыкІур тэ тІыгъ. Кощхьэблэ хьыкумым ихьыкумышІ иІэпыІэгьоу ар мэлажьэ, — къыІуагъ Шыхьамбый.
- Адыгагъэр зэкІэмэ апшъ. Непэ къызнэсыгъэм тинысэ ипщ ыпашъхьэ къэтІысэу шхэрэп. Адыгагъэр тиунагъо илъ. ПшъэшъитІури унагъо ихьанхэ зэхъуми, ыужыми къакІохэ къэсми ясю зэпытыгъ «Шъуипщ, шъуигуащэхэм шъхьэкІафэ афэшъушІ, апашъхьэ шъущымытІыс. Апэу шхын зэшъутыщтыр шъуипщ ары». ТиунагъокІи джа лъагъом тытет. Адыгэ хабзэм утетэу упсэу хъумэ, унагъом нэхъой илъыщт, — ею Аминэт.

халъхьагъ, ащкІэ «тхьашъуегьэпсэу» ясэю, — къытиlуагъ пхъу нахьыкізу Гъощхэм янысэ Зуретэ. — Тэ тагьэсэхъуджагъэп, лъэпкъ хэбзэ-бзыпхъэхэм тадэмыхынэу тагъэсагъ, сыдигъуи къытфэзэфагъэх. ТицІыкІугъом къыщегъэжьагъэу юфшіэныр шіу тлъэгьоу тагьэсагь. Унэгьо хъызмэтым изехьанкІэ нымрэ тымрэ ІэпыІэгъу тафэхъущтыгъ. Ахэм тызэрапІугъэм фэдэу тэри тикІэлэцІыкІухэр дэхэнхэ тшІоигъу. Сипщ унэм къихьагъэу сыкъызытэджыкІэ «илъэс 19 хъугьэ укъызытхэсыр, хъугъэ щыс» ы о гуащэм къызыси ок і эр фэсыдэрэп. «Хьау, ар тэрэзэп, сянэ-сятэхэм сызэрагьэсагьэм сытекІыщтэп», — есэІожьы. ПІуныгъэм джары мэхьанэшхоу иІэр, адыгэхэм амышІэу аІуагъэп ар. Адыгагъэм унагъор егъэпытэ. Тятэрэ тянэрэ щысэу къытагъэлъэгъугъэм сытет, сабыйхэри ащ тетэу спіунхэм сыпылъ. «Уянэ-уятэхэм афэпшІырэ намысыр уибын къыпфишІыжьыщт» ею адыгэ гущы-Іэжъым. Джары зэрэщытын фаери.

– Жъы дэгъу зыдэщымыІэм кІэ дэгъу щыІэп, — elo якІалэу Руслъан. — Унагъор пытэныр зэльытыгьэр ны-тыхэр, ахэм азыфагу илъ зэфыщытыкІэр ары. СицІыкІугьом къыщыублагъэу, къызэрэсш Іэжьырэмк Іэ, тиунагьо шІульэгьур къебэкІэу илъыгъ, непэ къызнэсыгъэми ары зэрэщытыр. Сяни, сяти сэмэркъэушхо ахэльэу ягъашІэ къахьыгъ. Ахэр сищысэтехыпІэхэу сиунагъо ахэм афэдэ хъугъэу сэлъытэ, сшыпхъухэри ары. СишэнкІэ сянэ фэдэ сыхъугъэу сеплъы, ащ нахь жьы кІэт, угу къызэрэдищэещтым ренэу пылъ. Сятэ нахь цІыф шъаб, гумах. Ары зыкІызэгуры Іуагъэхэри. Сишъхьэгъусэрэ сэрырэ сабыиплІ тиІ, ахэм япІуныгъэ-гъэсэныгъэкІэ ны-

Ээшъхьэгъусэхэм унэгъо зэгурыІожь агъэпсын зэ-**З**ралъэкІыгъэм къыхэкІэу район гупчэм щыпсэухэрэм къахагъэщы, унэгьо гъэшІуагъэхэм ахалъытэ.

Бзэсэжъхэм япхъу нахьы- тыхэм яшІогъэшхо къытэкІы, жъэу Рузанэ Кощхьаблэ Батышъэхэм яныс. Ащ кІэлитІу иІ, ахэр я 9-рэ ыкІи я 11-рэ классхэм арысых.

- Адыгэ хабзэм тетэу нытыхэм тапІугь, цІыфыгьэ тхэльы аш lоигъуагъ, — къеlуатэ Рузанэ. — ЯшэнкІэ ахэр зэдиштэхэу, а э зэк эдзагъэу юф зэдашІагь, помидор къэгъэкІыным пылъыгъэх. Къин алъэгъугъ, чэщи мафи ямы ву юф зэраш Іэщтым, зыми тыщымык Іэу тызэрэпсэущтым пыльыгьэх. ТицІыкІугьом къыщегьэжьагьэу ІофшІэныр шІу тлъэгьоу тагьэсагъ. Сэри унагъо сиІ, сянэсятэхэр сищысэтехыпІэх, ахэм къысагъэлъэгъугъэ гъогум сытетэу сырэкІо, льэшэу сафэраз. ЛІэшІэгъубэм къакІоцІ адыгэхэм лъэпкъ хэбзэ дахэу зэрахьагъэхэр дгъэлъэп Іэнэу ахэм тагъэсагъ.
- ТицІыкІугъом къыщегъэжьагъэу тянэрэ тятэрэ мыпшъыжьхэу къыддэлэжьагъэх. ЦІыф зафэ, хьалэл тыхъу ашюигъуагъ, нахьыжъхэм шъхьэк laфэ афэтшізу, юфым тіз екіоу

льэшэу тафэраз.

Бзэсэжъхэм янысэу Сусанэ илъэс 14 хъугъэу мы унагъом ис. УгукІэ узэфэмыщагъэу, ущымыгупсэфымэ мыщ фэдиз сабый къыпфэгъэхъущтэп. Ар дэгъоу зэхешІэ Сусанэ.

— Бзэсэжъ л*l*акъом сакъызыхэхьагъэм къыщыублагъэу сиунэ сыкъифагъэм фэдэу слъытагъэ, зымафи гуцафэ сагьэшІыгьэп. ЗэкІэ унагьом исхэр къысфэдэгъух, тызэгурыю тызэдэпсэу. Сипщ-гуащэхэр цІыф дэгъух, лъэшэу сафэраз. Унагьор пытэным пае анахь шъхьа-Іэу слъытэрэр нахыжъхэм шъхьэк афэпш Іыныр, ч ІыпІэу узэрытыр зыщымыгъэгъупшэныр ары, — ею Сусанэ.

Унагьор пытэмэ, къэралыгьори нахь лъэш зэрэхъущтым Бзэсэжъхэм яцыхьэ телъэу ящыІэныгъэ гъогу къырэкlox. ШІоу щыІэр къябэкІэу, ялъфыгъэхэм яхъяр нэмык амылъэсот Шыхьамбыйрэ Аминэтрэ псэунхэу тафэлъаю.

КІАРЭ Фатим.

Адыгабзэм нахь фэІазэхэр

Адыгабзэмрэ тхыбзэмрэ я Мафэ фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъоу «Адыгабзэм нахь фэlазэхэр» зыфиlорэр мы мафэхэм щыlагь. Республикэм мыр апэрэу щызэхащэ.

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэрэ сэнэхьат Іэпэ-Іэсэныгъэм хэгъэхъогъэнымкІэ Адыгэ республикэ институтымрэ Іофтхьабзэм кІэщакІо фэхъугъэх. Адыгабзэм икъэухъумэн, ихэгъэхъон, бзэм идэхагъэ цІыф жъугъэхэм алъыгъэІэсыгъэныр, зэлъягъэшІэгъэныр, яІэпэІэсэныгъэ хэгъэхъогъэныр ары зэхэщакІохэм пшъэрылъ шъхьаІэу яІагъэр.

Я 9 — 11-рэ классхэм ащеджэрэ ныбжьыкІэхэр Іофтхьабзэм хэлэжьагьэх. Адыгэкъалэ, Кощхьэблэ, Красногвардейскэ, Тэхъутэмыкъое, Теуцожь районхэм ыкІи МыекъуапэкІэ лицееу N 35-м якІэлэеджакІохэм заушэтыгъ

Зэнэкъокъум иапэрэ уцугьо щагум щыкІуагъ, ныбжьыкІэхэм адыгэ шъуашэхэр ащыгъхэу къэшъо дахэхэр къашІыгъэх, орэдхэр къаlуагъэх. Ятlонэрэм адыгэ шхыныгъохэмкІэ зэнэкъокъугъэх. Ижъырэм ашІыщтыгъэхэри ахэм ахэтых: бахъсымэр, къундысыур, къое хьалыжъор, пlастэр, щыпсыр ыкlи нэмыкІыхэр. Куп пэпчъ иІанэ Іупкіэу, зэгъэфагъэу къытегущыІагъ.

Адыгэ шэн-хэбзэ зэхэтыкІэ зэфэшъхьафхэм къэгьэлъэгьонэу къагъэхьазырыгъэхэмкІэ кІэлэеджакІохэр зэнэкъокъугъэх. Адыгэкъалэ къикІыгъэ купым хэтхэм чэщдэсыр къагъэлъэгъуагъ, ІурІупчъэхэр, къашъохэр, адыгэ джэгүк өхэр хэтхэү гъэшІэгьонэу зыкъашІыгь. Тэхъутэмыкъое районым къикІыгъэхэм кушъэхапхэм шапхъэу пылъхэр зэкІэ къыраІотыкІыгъэх, Мыекъопэ купым ижъырэ адыгэ шэнэу шъэощэжьыр къыгьэлъэгъуагъ. Красногвардейскэ районым къикІыгъэхэм ижъыкІэ хьакІэм зэрэпэгьокІыщтыгьэхэр, уасэу фашІыщтыгьэр къыраІотыкіыгъ, хьакіэщым хьакіэр рагъэблэгъагъ, агъэшІуагъ. Теуцожь районым иліыкіохэм нысэщэ джэгум къешІэкІыгъэ шапхъэхэр къагъэлъэгъуагъэх, хъохъухэр къаlуагъэх, хабзэм тетэу уджкІэ джэгур аухыжьыгь. Шэуджэн районым къэзыгъэлъэгъуагъэхэм илъэс зыныбжь кІэлэцІыкІум лъэтегъэуцо фашІыгъ, Кощхьэблэ районым къикІыгъэхэм ныо ежьэжь къашІыгъ. Куп пэпчъ зэрифэшъуашэу зыкъыгъэлъэгъуагъ.

Нэужым гущыІэжъэу ашІэхэрэр кіэлэеджакіохэм къаіуагъэх, кІэухым гимныр къырагъэІуагъ.

Уцугьо пэпчъ шэпхъэ гьэнэфагъэхэр пылъыгъэх. Адыгабзэр зэрагьэльапІэрэр, дэгьоу зэрашІэрэр къыраІотыкІыгъ. ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэр Шэуджэн районым къикІыгъэ купыр ары. Ахэр Хьатыгъужъыкъое гурыт еджапіэм щеджэрэ кіэлэеджакІох. ЯтІонэрэ чІыпІэр къыхьыгъ Кощхьэблэ районым, Адыгэкъалэ къикІыгъэ купыр ящэнэрэ хъугъэ.

ОсэшІхэм ахэтыгьэу, къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» ирежиссерэу Гъазый Бирамхъан телерадиокомпанием ыцІэкІэ ежь къыхихыгъэ купищым щытхъу тхылъхэр аритыгъ.

— Ижъырэ хабзэхэр дахэу, дэгьоу къэжъугъэлъэгъуагъэх. Шъоры тинеущрэ мафэ лъызыгьэк Іотэштыр. Шъузэрэадыгэм шъурыгушху, шъуиныдэлъфыбзэ жъугъэлъапІэ, бзэм идэхагъэ, ибаигъэ зэхашъушІ. Непэ зэкІэми ІупкІэу, дахэу шъукъэгущы-Іагъ, шъуиныбджэгъухэри ащ фашъущэх, — закъыфигъэзагъ ныбжьыкіэхэм Адыгэ Хасэм итхьаматэу Лымыщэкъо Рэмэзан.

КІэлэегъаджэхэмкІэ мыщ охшенаахем мехеахахее едеф зэряІэр, ахэр джыри нахьыбэ хъумэ зэрягопэщтыр къыІуагъ текІоныгъэр къыдэзыхыгъэ купыр зыгъэхьазырыгъэу, адыгабзэмкіэ кіэлэегъаджэу Хьакіэмыз Фатимэ.

— Тек*l*оныгъэр къызэрэдэтхыгъэр лъэшэу тигуапэ хъугъэ. Іофтхьабзэм зэрифэшъуашэу зыфэдгъэхьазырыгъ, тиныдэлъфыбзэ шІу тэльэгьу, нахь игьэкІотыгъэу зэдгъэшІэнэу тыфай. Мыщ фэдэ зэнэкъокъухэм тшюгъэш Гэгъонэу тахэлажьэ, къыІуагъ Цэй Камилэ.

> ДЕЛЭКЪО Анет. Сурэтхэр: Іэшъынэ Аслъан.

Гъэтхапэм и 19, 2024-рэ илъэс «Адыгэмакь»

Шъолъыр зэнэкъокъум щатекІогъэ кІэлэцІыкІухэр

Хабзэ зэрэхьугьэу, ильэс кьэс адыгабзэмрэ тхыбзэмрэ я Мафэ ехьулІэу Адыгеим Іофтхьэбзабэ щызэрахьэ. Ахэм зыкІэ ащыщ «Сыбзэ — сидунай» зыфиюрэ зэнэкьокьоу республикэм щырекІокІыгъэр.

Ащ изэхэщакІор фондэу «Гухэлъыр» ары, АР-м культурэмкІэ и Министерствэ ащ иІэпыІэгъугъ, кІэлэцІыкІу республикэ тхылъеджапІэм Іофтхьабзэр ригъэкІокІыгъ.

Илъэси 3-м къыщыублагъэу 14-м нэс зыныбжь кІэлэцІыкІухэр ащ хэлэжьагьэх. Къыхэгъэщыгъэн фае адыгабзэр зимыныдэлъфыбзэхэри ахэм зэрахэтыгьэхэр. Тиадыгэ тхакІохэм яусэхэм ащыщхэм анахь ІупкІзу къяджагъэхэм, къэгъэлъэгъон кlэкlхэр дэгъоу къэзышІыгьэхэм, видеоролик гьэшІэгъонхэр къэзгъэхьазырыгъэхэм щытхъу тхылъхэмрэ шІухьафтын цІыкІухэмрэ ара-

ГъэшІон Іофтхьабзэр зыщыкІуагьэр Пушкиным ыцІэкІэ щыт унэр ары. Ащ къекІолІагъэх Адыгэ Хасэм, республикэм иучреждение ыкІи иорганизацие зэфэшъхьафхэм ялІыкІохэр, кІэлэегъаджэхэр, ны-тыхэр ыкІи нэмыкІхэр.

Іофтхьабзэр зэрихабзэу фэкъулаеу зэрищагъ Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналистэу ТІэшъу Светланэ.

ПстэумкІи анахь дэгьоу кІэлэцІыкІу 19 къыхагъэщыгъэр. Ахэр куп-купэу зэтеутыгъагъэх.

Илъэси 3 — 6 зыныбжьхэмкіэ текіоныгъэр къыдэзыхыгъэхэр:

- 1 Мерэм Ясмина
- 2 Хьасани Марьям
- 3 ХъокІон Джантэмыр

Илъэси 7 — 10 зыныбжьхэмкіэ:

- 1 Мэщліэкъо Амина
- 2 Гъогъо Бэл
- 3 Мамый Сафина Илъэс 11 — 14 зыныбжь-

хэмкіэ:

1 — Ешэкъо Нафиса

2 — Цуякъо Бэл

3 — Талъэкъо Дамир

Купэу «Адыгабзэр зимыныдэлъфыбзэхэр» зыфиюрэмкю:

- 1 Юдакова Алина
- 2 Романов Дмитрий
- 3 Прохоровхэу Кирэрэ Миленэрэ

Купэу «Видеосюжет» зыфиюрэмкіэ:

- 1 Гъукіэлі Росита, Ліы-
- хъукі Бэл, Бэгъушъэ Ясмина 2 — ЗекІогъу Тамыр
- 3 ТІэшъу Маринэрэ Яхъуліэ Азидэрэ

ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэ ыкІи Іофтхьабзэм хэлэжьэгьэ пстэуми тафэгушю!

Іэнэ хъураер

Адыгэ литературэр кІочІакІэхэм афэныкъу

Гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КІэращэм ыцІэкІэ щытым адыгабзэм ыкІи адыгэ литературэм афэгьэхьыгьэ Іэнэ хъураеу «Адыгэ литературэм иныбжыкІэ макьэхэр» зыфиюрэр бэмыше у щыкуагь. Ильэс 40 — 50-м итхэр ыкий ильэс 18 зыныбжь зы нэбгырэ ащ хэлэжьагьэх.

Іофтхьабзэр къызэІуихыгъ ыкІи зэрищагь институтым идиректорэу, философие шІэныгъэхэмкІэ докторэу ЛІыІужъу Адам. Ащ ипэублэ псалъэ адыгэ литературэ ныбжьыкІэм мэкъакІэхэр зэрищыкІагъэр къыхигъэщыгъ. «Тызэгурыloy зэкІэми, мы Іофыр лъыдгъэкІотэшт». — ыІуагъ ыкІи ашкІэ анахь ІэубытыпІэшІоу ылъытагь зэхэгущыІэгъур — къыддэхъурэр, къыддэмыхъурэр, пэрыохъу хъурэр тшІэ зыхъукІэ, хэкІыпІэри нахь псынкІэу къэдгъотышт. ЗэкІэми тэшІэ тыбзэ къехъулІэрэр, сыд фэдэрэ лъэпкъыбзи ащ фэдэ къиныгъо хэт, ау тэ тызгъэгумэкІырэр адыгабзэкІэ тхэхэрэри еджэхэрэри нахь макІэ зэрэхъугьэхэр ары. Тыбзэ зэтегьэуцожыыгьэнымкІэ щыІэ амалхэм тяусэщт». ЛІы-Іужъум Іэнэ хъураем хэлажьэхэрэм анаІэ тыраригъэдзагъ бзэм изэгъэшІэнкІэ анахь Іэрыфэгъу ІэпыІэгъу хъухэрэм зэльашІэрэ льэпкь тхэкІошхоу МэщбэшІэ Исхьакъ итхылъхэр

зэращыщхэр, ахэм пшІоигьор зэкІэ зэрахэбгъотэщтыр, ежь ышъхьэкІи ахэм зэряджэрэм адыгабзэр ышІэнымкІэ ишІуагъэ

къызэрякІыгъэр. ритыгъ Адыгэ, Къэбэртэе-Бэлъкъар, Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэхэм янароднэ тхакіоу, АР-м итхакІохэм я Союз итхьаматэу МэщбэшІэ Исхьакъ. Ащ кіэкіэу, Іупкіэу, адыгэ литературэм ылъапсэ зэрэуцугьэр, ащкІэ титхэкІо нахьыжъхэу Т. КІэращэм, А. Хьаткъом, Й. Цэим, Кобл Билъэустэн фэдэхэм Іофышхо зэрэщашІагьэр, адыгэ литературэм игъогу Хэгъэгу зэошхом зэрэзэпибзыгьэр, гугъэпІэ инхэр литературнэ творчествэмкІэ къэзытыщтыгъэ ныбжык Іэхэр ащ зэрэхэк Іодагъэм лъэпкъ литературэм чІэнагъэ зэрэригъэшІыгъэр, ау псаоу къэнэгъэ апэрэ тхакlохэм alэ зэкІэдзагъэу Іофышхо зэралэжьыгъэр къыІотагъ. Темыр Кавказым илитературэкІэ апэрэу КІэрэщэ Тембот иро-

манэу «Насыпым игъогу» зыфигорэмкіэ СССР-м и Къэралыгьо премие къызэрэфагьэшъошагъэр Лъэустэным, Пэрэныкъом, ХьэдэгъалІэм, Жанэм, ГущыІэр пстэуми апэу ащ мыхэм анэмыкІхэми ягупшысэ ин литературэм зэрэхэлъыр кІигьэтхъыгь. Я XXI-рэ лІэшІэгъум щыхъурэ-щышІэрэр, адыгэ лъэпкъым идунэегуры/уак/э зыфэдэр, ащ зыкъызэриІэтырэр къизыІотыкІырэ произведениехэр — уахътэр ыкІи щыІакІэр нэм къык агъэуцоу зэрэтищыкlагъэхэр, ау мы Іофыр къызэрыкоу зэрэщымытыр, акъыл-Іушыгъэ инкІэ укъекІолІэн зэрэфаер, узэгугъурэ Іофым сыдигъуи узэригъэгушІожьырэр МэщбашІэм къыІуагъ. ТхэнымкІэ зызыушэтырэ мэкъакІэхэм шъыпкъэгъэ-теубытагъэ ахэлъэу ямурад зэшІуахынэу къяджагъ. Икъоу удэмылэжьагъэу, угу нэмысыгъэу ор-орэу тхылъ къыдэогъэкІы къодыекІэ зэрэмыхъущтыр, къиныгъохэм амыгъащтэхэу, творчествэм дэгъоу дэлэжьэнхэу, абзэ фэсакъхэу, жабзэм икультурэ ыкІи нэмыкІ тхэкІэ амал гъэнэфагьэ зэрэІэлъэныкъуабэм гу алъатэу загъэсэнэу къариlуагъ.

Іэнэ хъураем икІэщэкІуагъ гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтым литературэмкІэ иотдел. Ахэм къаугьоигъэхэм ащыщыгъэх тхэным пыщагъэхэу, сэнэхьат зэфэшъхьафхэм арылажьэхэу Ахэджэго Маринэ — бэмышІэу апэрэу иусэ зытІущ журналхэу «Зэкъошныгъэм» къыщыхиутыгъ, Боджэкъо Бэлэ — дышъэидэр зышІэу, усэныр зикІасэр, къулыкъушІ у Дзыбэ Санят, тхылъ цыкіуитіу къыдигъэкіыгъ, кіэлэегъаджэу Шъхьэлэхъо Марин ытхыхэрэр сборник куп зэхэтым яем апэу къыдэхьагъэх, нэмыкІ тхылъи прозэкІэ тхыгъэу иІ, мы нэбгырищыри, ежьхэм къызэраІуагъэу, урысыбзэкІи матхэх. Хьаудэкъо Асиет усэхэр vрысыбзэкlэ етхых, Жакlэмыкъо Ислъам —журналист, сценарист, илъэс 18 ыныбжь. Іофтхьабзэм къырагъэблэгъагъэх студентэу, адыгэ лІэкъо лъапсэхэр шІогъэшІэгъонэу зыугъоихэу ыкІи зэзыгъашІэхэу Барцо Рустам, усакіоу, исэнэхьаткіэ юристэу Шъэфрыкъо Адам (ау ахэр щы-Іагьэхэп) ыкІи филологие шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу, институтым иІофышІэу Сихъу СултІан.

Гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтым иученэ секретарэу Шъэумэн Тэмарэ С. Сихъум фэгъэхьыгъэу псэлъэ кІэкІ къышІыгъ,

кІэлъыр, ытхыхэрэр журналхэм, гъэзетхэм къызэращыхиутыхэрэр, рассказхэр ыкІи усэхэр зыдэт тхылъ зытІу зэриІэр. Іэнэ хъураем джащ фэдэу къыщыгущыІагъэх шІэныгъэлэжьхэу Шъхьэлэхъо Дарико, ЖакІэмыкъо Заримэ, Агъыржьанэкъо Симхъан, ШэкІо Мирэ. Тхэным зыщызыушэтырэ мэкъакІэ пэпчъ шІуагъэу халъагъорэр, мыхэм уафэсакъэу, уадеlэмэ, тхэн loфыр къызэрадэхъуштыр, апэкіэ зэрэльыкІотэщтхэр къаІуагъ. УФ-м итхакІохэм я Союз хахьэхэмэ зышІоигъохэри ахэм къахэкІыгъэх, яфэшъуашэу алъыгэмэ, Союзми хэхьаных.

МэщбэшІэ Исхьакъ Іофтхьабзэм иегъэжьэгъум къыщи/уагъ Сихъу СултІан адыгабзэр шІокъабылэу, лъэныкъуабэкІэ Іоф зэришІэрэр, ихудожественнэ рассказхэр гум нэсэу ыгъэпсын зәрәфызәшІокІырәр; амал иІэмә, УФ-м итхакІохэм я Союз икъутамэу Адыгеим щыІэм аштэн зэралъэкІыштыр. Усэн-тхэным зезытымэ зышІоигьо пэпчъ щэ-Іагьэрэ гухахьорэкІэ афэльэ-

Іофтхьабзэм хэлажьэхэрэр институтым Іофэу рихьыжьагьэр дахэу лъагъэкІотэнэу, ашІэрэм егугъунхэу къафэлъэ Іуагъэх. Тыпсаумэ, литературэм шыцІэрыю мэкъакіэхэри къэнэфэных, тиадыгабзи зыкъиІэтыжьын.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

АР-м иконцертнэ зэхахьэ и Камернэ музыкальнэ театрэу Хьанэхьу Адам ыцІэ зыхьырэр зызэхащагьэр ильэс 30 зэрэхьугьэр игьэкІотыгьэу хигьэунэфыкІыгь.

Ащ фэгьэхьыгьэ мэфэкІ зэхахьэ АР-м и Къэралыгъо филармоние щыкІуагъ. Іофтхьабзэр «Миром правит любовь» зыфиюрэ театральнэ къэгъэлъэгъон шъуашэм илъэу кІуагъэ. Жанрэ зэфэшъхьафхэр щызэхэгьэщагьэхэу ар гьэпсыгъагъ. Оперэмрэ опереттэмрэ къащегъэжьагъэу, классикэр, джырэ мэкъамэхэр ыкІи нэмыкІхэр ащ щыІугъэх. Театрэмрэ икъэгъэлъэгъонхэмрэ шІу зылъэгъухэрэр зэкІэ ащ еплъынхэу амал яІагъ.

Камернэ музыкальнэ театрэр 1993-рэ илъэсым республикэм иІэ хъугъэ. Ащ дэжьым, макъэ зиІэу орэд къэзыІошъурэ, къэшъошъурэ ыкІи сценическэ зыкъэшІынымкІэ сэнаущыгъэ зыхэлъхэу, а пстэури зэдагъэфедэзэ зыкъэзышІышъурэ артистхэр ащ зэфищэгъагъэх. 2004-рэ илъэсым къыщегъэжагъэу театрэм изэхэщэн зигукъэкІэу, АР-м культурэмкІэ иапэрэ министрэу Хьанэхъу Адам ыцІэ ехьы. Непэ илъэс 30 зытешІэжьыгьэ уж, анахь цІыфыбэ зыугьоирэ театрэу республикэм иІэмэ ар ашыш. Опереттэхэм, мюзиклхэм, нахьыжъхэм ыкІи кІэлэцІыкІухэм апае къэгъэлъэгъон зэфэшъхьафхэм ар адэлажьэ. Еплъыхэрэм шІу алъэгъугъэ спектаклыбэу илъэс пчъагъэ хъугъэу исценэ къыщигъэлъагъохэрэр ирепертуар жъугъэу хэтых. ГущыІэм пае, ахэм ащыщ Шекспир иІофшІагъэ техыгъэ спектаклэу «Много шума из ничего» зыфиІорэр. Театрэм ар зигъэуцугъэр илъэсипшІ фэдиз хъугъэ нахь мышІэми, икъэтыгъо пэпчъ цІыфыбэ къеугъои. Адыгеим имызакъоу Урысыем икъэлэ зэфэшъхьафхэми ар къащагъэлъэгъуагъ. Джащ фэдэу театрэм инэпэеплъ хъугъэх къэгъэлъэгъонхэу «Летучая мышь» (И. Штраус), «Сильва» (И. Кальман), «Старомодные амуры» (А. Семенов), мэкъэмэ спектаклэу «Табунщик и гордая девушка», «Щелкунчик» (П. Чайковскэр) ыкІи нэмыкІхэр.

— Тыздэлажьэрэр цІыфхэм агу рехьы. Артистхэм язакъоп ны а, оркестрэ псау тигъус. Къытэплъыхэрэм агу ащ лъэшэу ещэфы. Тикъэгъэлъэгъонхэр зыщык юрэ чІыпІэхэм тІысыпІэ нэкІ къафанэрэп, ар шІу тызэральэгьурэм ишыхьат. ЦІыфхэр къак юхэмэ, ащыгъум агу тырехьы. Ары зыхъукІэ тырящыкІагъ, арышъ, нахь дэгъоу юф тшіэн, тызэдэлэжьэн фае, зэдэгущыіэгьум къызетэгъэблагъэм

къыддэгощэгъагъ АР-м иконцертнэ зэхахьэ и Камернэ музыкальнэ театвэхэмкіэ изаслуженнэ Іофышіэу Юныс Сулеймановыр.

зэрэщытэу къыдикТугъ ихудожественнэ пащэу Юныс Сулеймановым. Театрэм иІофшІэн зэрэзэтыригъэуцорэм дакІоу къэгъэлъэгъонхэми ар ярежиссер. Илъэс 30-м ихэгъэунэфыкІын фэгъэхьыгъэ театрализованнэ къэгъэлъэгъонри ащ ыгъэуцугъ. ІофшІэным зэрэхигъэхъоштымоэ къяплъыхэрэм нахь ашюгъэшІэгъон зэришІыщтымрэ ренэу дэлажьэ. Артист ныбжьык Іэхэр труппэм къыхещэх. Мы ІофшІэгъу илъэсэу кІорэм

нэбгыриплІ кІэу ыштагь. Ахэр непэрэ къэгъэлъэгъонхэм ахэщагъэх. Агъэуцугъахэхэм адакloy кlэхэри репертуарым къыхэхьэх.

Евгений Шварц итхыгъэу «Обыкновенное чудо» зыфиlорэм игъэуцун театрэм непэ Іоф дешІэ. Ащ нэмыкІэу адыгэ лъэпкъым итарихъ нэкlубгъохэм ащыщ фэгьэхьыгьэ ІофшІэгьакІэу «Тыргъэтау» зыфиlорэми дэлажьэх. Апэрэм – жъоныгъуакІэм, ятІонэрэм Іоныгъо мазэм лъэтегъэуцо афашІынэу рахъухьэ. Ахэр гухэлъ пэlудзыгъэхэр ары. Благъэхэм ярепертуар икъэгъэлъэгъон лъагъэкІотэщт. Гъэтхапэм и 20-м пчыхьэм сыхьатыр 18:30-м АР-м Къэралыгъо филармоние гъэтхэ концертэу «От сердца к сердцу» зыфиlорэр къыщатыщт.

рэу Хьанэхъу Адам ыціэ зыхьырэм ихудожественнэ пащэу, УФ-м искусст-Камернэ музыкальнэ театрэм игъогу

Щысэ афэхъуным пай

Адыгабзэмрэ тхыбзэмрэ гимназием илъэІукІэ ямазэ къыдыхэлъытагъэу Адыгэ Републикэ

КъЩР-м щытырахыгъэ фильмэу «Испытание

аулом» зыфиГорэр кГэлэ- Ащ юфыгьоу къыщы Іэтыгь эхэм ш Іэгьоныгь. Анахьэу герой еджакІохэм Мыекъуапэ къащыфагъэлъэгъуагъ.

Непэрэ кіэлэціыкіухэу телефонымрэ хъытыумрэ нэмык зышІомыгъэшІэгъонхэм, ащ нэмыкі щыіэныгьэ щыіэми зымышІэхэрэм ар афэгъэхьыгь. Фильмыр нэгъой чылэм щытырахыгъ. Кавказым ишэн-хабзэхэр, нахьыжъ-нахьыкІэ зэфыщытыкІэхэр, ныдэлъфыбзэм, ар пшІэным ямэхьанэ къыщигъэлъэгъукІыгъэх.

- Сиюфшіэгьоу, сишъэогьоу Артур Неймановым фильмым Іоф дишІагь. Дэхьащхын шІыкІэм ильэу гьэпсыгьэ. Шьэожьыеу хэлэжьагъэхэм дэгъоу зыкъашІыгъ. Сэ зэрэслъытэрэмкІэ, фильмыр дэгъу дэдэу тырахыгъ.

ягугъу шІыгъэн фаеу сэлъытэ. ПІуныгъэ-гъэсэныгъэм ылъэныкъокіэ, бзэм икъэухъумэнкіэ мэхьанэшхо, кlyaчlэ иl, — къыддэгощагъ Урысыем икинематографистхэм я Союз хэтэу, ащ и Адыгэ шъолъыр къутамэ ипащэу Нэгъэплъэ Аскэрбый.

Фильмым герой шъхьа Гэу хэтыр илъэс 11 зыныбжь Тимур цІыкІур ары. Ятэ къыфэбзаджэу ащ елъытэ ыкІи игьэсэ-Ішеф мехныхымихев дехедыхтеп тыжъым дэжь мазэрэ щыІэнэу къуаджэм макІо, ау шъэожъыер зэрэмыгугъагъэу, чылэр ащ ушэтыпІэ фэхъугъ. НыбжьыкІэхэр ашІогъэшІэгьонэу ІофшІагъэм еплъыгъэх. ИлъэсипшІ зыныбжь Бгъуашэ Дамир ар лъэшэу ыгу рихьыгъ.

– Фильмыр лъэшэу сшюгъэ-

шъхьа Іэр чылэм зэрэк Іуагъэр. Тыжъым кІэлэцІыкІур къалэм тэрэзэу щамыпюу зэрилъытэрэми десэгъаштэ. ЫкІи лъэпкъ шэн-хабзэхэм афигъэсэнэу ыуж зэрихьэрэр тэрэзэу сэльытэ. Къуаджэмрэ къалэмрэ зэращапіухэрэр зэтекізу сшіошіы, ею Дамир.

«Испытание аулом» зыфиюрэ фильмыр блэкІыгьэ ильэсым къыдэкІыгъ. УнагъомкІэ узэхэсэу узэплъымэ хъущт Іофшіагъ. Дэхьащхын шъуашэм илъ нахь мышІэми, непэ обществэм ыпашъхьэ ит зигъо Іофыгъохэр ащ къышыІэтыгъэх. Фильмым ия 2-рэ Іахь игъэхьазырынкІэ ІофшІэнхэр джырэкІэ макІох.

НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр АНЦОКЪО Ирин.

Шапхъэхэр

Гофтхьабзэр рагъэжьагъ

Урысые физкультурэ-спорт комплексэу «ІофшІэным ыкІи зыкьэухьумэжьыгьэным сафэхьазыр» зыфиІорэм итхьамафэ Мыекьуапэ щырагьэжьагь.

Мы мэфэ благъэхэм къакlоці Адыгеим икъэлэ шъхьаlэ щыпсэурэ нэбгырэ 50-мэ республикэ стадионэу «Зэкъошныгъэм» шапхъэхэр щатыщтых. Ахэр аныбжьыкlэ зэтекlых, ащ елъытыгъэу ушэтынхэри акlущтых, дышъэ, тыжьын ыкlи джэрз бгъэхалъхьэхэм афэбэнэщтых.

Урысые физкультурэ-спорт комплексэу «ІофшІэным ыкІи зыкъэухъумэжьыгъэным сафэхьазыр» зыфиІорэм итхьамафэ хэлэжьагъэхэм ащыщ илъэси 7 зыныбжь Егор Волковыр. Ыныбжь

елъытыгъэу ащ шапхъэхэр ытыгъэх, лъэныкъуи 5-мкlэ дэгъу дэдэу зыкъыгъэлъэгъуагъ ыкlи дышъэ бгъэхалъхьэр къылэжьыгъ. Метрэ миныр такъикъи 6-кlэ, метри 10-р нэгъэупlэпlэгъуи 2,5-кlэ къычъыгъэх, нэмыкlхэмкlи зэрифэшъуашэу зыкъыгъэлъэгъуагъ.

— Илъэси 5-м щегъэжьагъэу спортым сыпылъ. ЯтІонэрэу Урысые физкультурэ-спорт комплексэу «ІофшІэным ыкІи зыкъэухъумэжьыгъэным сафэхьазыр» зыфиІорэм сыхэлажьэ, мызэгъэгум сигухэлъ къыздэхъугъ. Ушэтынхэр зэкІэ дэгъу дэдэу зэрэскІугъэхэм лъэшэу сигъэрэзагъ, — къы-Іуагъ Егор Волковым.

Шапхъэхэр зыты зышюигьохэм джыри тхьамэфэ псау апэ илъ. Ащ хэлэжьэнхэу нахьыбэм зызщарагъэтхыгъэр зыгъэпсэфыгьо мафэхэр ары.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ацыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: 385000 къ. Мыекъуапэ, ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197. **Телефонхэр:**

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79

52-16-79
Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цІыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожьых. Е-mail: adygvoice@

Зыщаушыхьатыгъэр:

mail.ru

УФ-м хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтын- хэмкІэ ыкІи зэлъы- ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-шІапІ, зэраушыхьатыгъэ

номерыр ПИ №ТУ23-009I6

Зыщыхаутырэр АО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр,

268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4178 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 447

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьа Гэр **Мэщл Гэкъо С. А.**

Редактор шъхьаІэм игуадзэр Тэу 3. Дз.

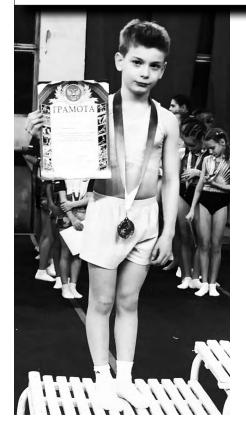
ПшъэдэкІыжь

зыхьырэ секретарыр Тхьаркъохьо А. Н.

Спорт гимнастикэр

МедалипшІ къахьыгъ

СССР-м спортымкіэ имастерэу Владимир Назаровым ишіэжь фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъухэр Ставрополь краим икъалэу Ессентуки испорт комплексэу «Спартак» зыфиюрэм щыкіуагъэх. Мыекъуапэ илыкюхэм гъэхъэгъэшіухэр ашіыгъэх, медалипші къахьыгъ.

Урысым икъыблэ хэхьэрэ къэлэ зэфэшъхьафхэм къарыкІыгъэхэ кІэлэ 60 ыкІи пшъэшъэ 80 ащ хэлэжьагъэх. Адыгеим илІыкІохэм ахэтыгьэ хъулъфыгъэ закъоу ХьакІмэфэ Заур апэрэ ныбжьыкІэ разрядым ипрограммэкІэ ятІонэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Адрэ медальхэр типшъашъэхэм къахьыгъэх. ТекІоныгьэр къафагьэшъошагъ республикэм икъэлэ шъхьаІэ щыпсэухэрэ Камилла Стребковамрэ Елизавета Деркачевамрэ. Джащ фэдэу

тиспортсменкэхэм тыжьын медалищ къыдахыгь, плІэгьогогьо ящэнэрэ хъугьэх. НыбжьыкІэхэм къэлэ спорт еджапІзу В.С. Максимо-

НыбжыкІэхэм къэлэ спорт еджапІэу В.С. Максимовым ыцІэ зыхьырэм зыщагьасэ. Ахэм ятренерых Вячеслав Косных, ХьакІмэфэ Светланэ ыкІи Анна Перепелица.